

بررسی سطح انگیزشی دانشجویان کارشناسی ارشد برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در حیطه فردی و شغلی در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران

هومن رجبی اسلامی^۱، نرگس عرب^۲*

۱- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، گروه شیلات، تهران، ایران.

۲- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

*n.arab@srbiau.ac.ir: نویسنده مسئول

تاریخ پذیرش: ۹۳/۱۱/۶

تاریخ دریافت: ۹۳/۳/۱۹

چکیده

تحقیق حاضر با هدف بررسی انگیزه انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در حیطه فردی و شغلی دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی در شهر تهران طی سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌ای مشتعل بر دو بخش اطلاعات فردی و گزینه‌های مرتبط با عوامل انگیزشی در انتخاب این رشته تحصیلی بود. تعیین اعتبار پرسشنامه بر اساس روش اعتبار محتوی و تعیین پایایی آن با کمک روش آزمون مجدد انجام گرفت ($r=0.9$). جامعه پژوهشی شامل ۵۶ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته تکثیر و پرورش آبزیان دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای علوم و تحقیقات تهران و تهران شمال بود. داده‌ها با استفاده از نسخه ۲۰ نرم‌افزار SPSS ویرایش و مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که داشتن علاقه به کار با آبزیان و همچنین رشته تحصیلی در حیطه فردی، امید به داشتن کار مستقل، تجربیات مهیج و درآمد خوب در حیطه شغلی بیشترین تأثیر را در ایجاد انگیزه برای دانشجویان کارشناسی ارشد رشته تکثیر و پرورش آبزیان در هر یک از حیطه‌های مطالعاتی داشتند. همچنین فرار از بیکاری و قبولی صرف در دانشگاه از کمترین اهمیت در انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در حیطه فردی برخوردار بود.

واژگان کلیدی: انتخاب رشته، انگیزش، تکثیر و پرورش آبزیان، حیطه شغلی، حیطه فردی، کارشناسی ارشد.

مقدمه

دستمزد و شرایط کار، نیاز به رشد شامل کسب مهارت‌ها و دانش شغلی جدید، داشتن اندیشه مستقل و فرصت برای بهبود رشد شخصی است. نیازهای اجتماعی زمانی برطرف می‌شوند که شخص روابط متقابل و معنی‌دار برقرار کرده و مورد قبول گروه واقع شود (شفیع آبادی، ۱۳۸۲). این نیاز در جهت گسترش روابط با اطرافیان و کسب عزت نفس است. گنجی (۱۳۷۸) بر این باور است که عامل انگیزه‌های انسانی برای احراز مشاغل فراتر از همه عوامل است، چرا که اصل پرداختن به هر کاری وجود محرک برای پیشبرد آن است. بالا بودن انگیزه یکی از اساسی‌ترین عوامل موفقیت و پیشرفت در هر کاری می‌باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهند که بسیاری از نوآوری‌ها، تولیدات، اکتشافات و خلاقیت‌ها ناشی از همت و انگیزه بالا می‌باشد.

علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و هدفمندی دانشجویان ارتباط نزدیکی با وضعیت اشتغال پس از فراغت از تحصیل دارد (Lynn French, 2010). اشتغال از نیازهای اصلی و از عوامل تشکیل‌دهنده هویت هر انسان است. بیکاری دانش‌آموختگان از معضلات اساسی کشورهای در حال

انگیزش به معنای کشش، رغبت یا تمایلی در فرد است که وی را به انجام کار در جهت هدف وادار نموده که گاهی به عنوان نیازها، تمایلات یا محرکات درونی شخص تعریف می‌گردد (الوانی، ۱۳۸۵). انگیزه به عنوان یک عامل اساسی انسان را به حرکت واداشته و موجب جهت‌دهی رفتار فرد به سوی اهداف خاص می‌گردد. به علاوه انگیزه اولین عنصر تشکیل‌دهنده رفتار است که افراد را ساعت‌ها به انجام فعالیت مشغول خواهد کرد (پارسا، ۱۳۷۲؛ Griffon, 1997). نظریات متفاوتی در رابطه با منشا انگیزه‌ها وجود دارد. Maslow (۱۹۴۳) اولین کسی بود که به نیازهای روانی، اجتماعی و جسمانی توجه نمود و آن‌ها را منشا انگیزه‌ها دانست.

انتخاب شغل و رشته تحصیلی در راستای ارضای نیازهای مختلف از جمله رشد، مقبولیت اجتماعی و نیازهای فیزیولوژیک است (الوانی، ۱۳۸۵). نیازهای فیزیولوژیک شامل نیازهایی هستند که موجود زنده برای ادامه زندگی و تداوم هستی خود برای ارضای آن‌ها می‌کوشد، مانند: غذا، آب،

تأثیر مستقیم بر عملکرد و کارایی می‌تواند فارغ التحصیلان این رشته را نیز تحت تأثیر قرار دهد. به علاوه انگیزه قادر است تأثیرگذاری بر تولید را پیش‌بینی کرده و معیاری برای سیاست‌گذاری در بخش آموزش تکثیر و پرورش آبزیان باشد. گرچه موفقیت در سازندگی و خلاق بودن فرد منحصرأ بستگی به انگیزش ندارد بلکه توان فرد نیز نقش موثری در این راستا دارد (زمانی، ۱۳۷۰).

روش کار

پژوهش حاضر بر مبنای هدف کاربردی و مبتنی بر روش توصیفی بود. جامعه پژوهشی شامل ۵۶ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته تکثیر و پرورش آبزیان دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران و تهران شمال در سال ۱۳۹۱ بود. ابزار گردآوری داده‌ها مشتمل بر پرسشنامه‌ای بود که با مطالعه پرسشنامه استاندارد انگیزش و نیازهای Alderfer (۱۹۶۹) و همچنین نظر اساتید خبره با مختصری تغییرات جهت تطابق با عوامل مرتبط با آموزش و یادگیری تهیه گردید. برای تعیین اعتبار پرسشنامه از روش اعتبار محتوی و به منظور تعیین پایایی آن از روش آزمون مجدد استفاده شد ($r=0.9$). در رتبه‌بندی گزینه‌ها از مقیاس لیکرت استفاده و پاسخ‌ها از هیچ با رتبه صفر تا بسیار زیاد با رتبه چهار طبقه‌بندی گردید. تعداد ۸ گزینه از این پرسشنامه در مورد مشخصات فردی دانشجویان، ۹ گزینه در مورد عوامل موثر در انتخاب رشته با در نظر داشتن نیازهای فیزیولوژیک در حیطه شغلی (جایگاه شغلی، حقوق و مزایا، امنیت شغلی، اوقات فراغت، وجود تجربیات مهیج در حرفه تکثیر و پرورش، امکان انجام کار مستقل، ساعات کار قابل انعطاف، نزدیک بودن این رشته به حرفه دامپزشکی) و ۱۱ گزینه نیز در مورد نیازهای رشد در حیطه فردی (علاقه به رشته، علاقه به کار با آبزیان، کسب علم به عنوان یک ارزش، مطابقت با استعدادهای فردی، ایجاد اعتماد به نفس، رشد اخلاقی، فاصله دانشگاه تا محل سکونت، امکان پیشرفت، فرار از بیکاری، ارتقای سطح شغلی و کسب مدرک ارشد) وجود داشت. در پایان یک سوال باز برای موارد احتمالی که از نظر محقق نادیده گرفته شده است، گنجانده شد. محققین برای نمونه‌گیری از دانشجویان به دانشگاه‌های مورد مطالعه مراجعه نموده و پرسشنامه‌ها را در اختیار دانشجویان قرار دادند. داده‌ها پس از جمع‌آوری با استفاده از نسخه ۲۰ نرم‌افزار SPSS ویرایش و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

توسعه می‌باشد. کشاورزی از بخش‌های مهم و زیربنایی اقتصاد هر کشور بالاخص کشورهای در حال توسعه می‌باشد و رشد و توسعه آن از ویژگی‌های بارز یک اقتصاد توسعه یافته محسوب می‌گردد (ادیب و واضحی، ۱۳۸۷). یافته‌های پژوهش‌های انجام شده مبین نقش و اهمیت انگیزه در پیشرفت تحصیلی است. انگیزه ورود به دانشگاه در دانشجویان کشاورزی در تحقیقات پژوهشگران زمانی (۱۳۷۸) و زمانی و آزادی (۱۳۸۱) مورد مطالعه قرار گرفته است. مقایسه نتایج این تحقیقات نشان می‌دهد که در کنار ضعیف شدن دلایلی مانند کسب علم برای خدمت به جامعه دلایلی دیگر مانند فشار اجتماعی و خانوادگی، کسب منزلت اجتماعی، بهره‌گیری از مزایای مادی، مدرک‌گرایی و فرار از بیکاری روز به روز پررنگ‌تر و موثرتر مطرح می‌شوند. به علاوه هدفمندی در دانشجویان کشاورزی باعث ایجاد نگرش مثبت شده در نتیجه موفقیت آنها را نیز در اشتغال به دنبال دارد (زمانی و آزادی، ۱۳۸۱).

نتایج تحقیقات مختلف بیانگر نقش موثر والدین در موفقیت تحصیلی دانشجویان می‌باشد (حجازی، ۱۳۸۵؛ Hanrahan, 2005؛ Fan and Williams, 2009؛ Abesha, 2012). بررسی انگیزه تحصیلی دانشجویان رشته‌های کشاورزی دانشگاه جامع علمی- کاربردی کرمان نشان داد که عواملی مانند جذابیت رشته کشاورزی، علاقه‌مندی دانشجویان، خدمت به جامعه و نگرستن به رشته کشاورزی به عنوان علم از جمله فاکتورهای انگیزشی دانشجویان می‌باشد (بخشی جهرمی و شهیدی زندی، ۱۳۸۸).

امید به آینده، عزت نفس، درآمد خانواده و تاهل دانشجویان نیز از جمله عوامل عمده تأثیرگذار بر انگیزه تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل بودند (مولوی و همکاران، ۱۳۸۶). به علاوه ارفعی و صوفی آبادی (۱۳۸۹) مهمترین انگیزه‌های انتخاب رشته مامایی را متوجه ابعاد فردی، معنوی و ماهیت شغلی این حرفه دانستند و ابعاد اقتصادی و اجتماعی از عوامل با اهمیت انگیزشی محسوب نگردیده است.

پذیرش دانشجویان در رشته‌های مختلف همواره از دغدغه‌های دانشگاه می‌باشد، زیرا تعدادی از دانشجویان با شناخت و تعدادی بدون شناخت از ماهیت و اهداف این رشته پا به این عرصه گذاشته و تحت تأثیر عوامل متعدد انگیزشی قرار گرفته‌اند. رشته تکثیر و پرورش آبزیان نیز از این قاعده مستثنا نبوده به طوری که انگیزه‌ها علاوه بر

مشخصات فردی دانشجویان

میانگین سنی دانشجویان کارشناسی ارشد ترم اول و سوم رشته تکثیر و پرورش آبزیان $23/23 \pm 5/69$ بود. بیشتر دانشجویان این رشته را زنان تشکیل می‌دادند و در مجموع تعداد ۴۶ نفر از این دانشجویان مجرد و ۱۰ نفر متأهل بودند (جدول ۱). همچنین سطح تحصیلاتی بیشتر والدین

در مقطع دیپلم قرار داشت. شغل آزاد به همراه کارمند از بیشترین فراوانی در شغل پدر برخوردار بود، در حالی که مادران خانه‌دار با تعداد ۴۴ نفر دارای بیشترین فراوانی در این زمینه بودند. تعداد ۴۵ نفر از دانشجویان ساکن تهران و ۱۱ نفر ساکن شهرستان‌های دیگر بودند. بالاترین فراوانی در میزان درآمد خانواده دانشجویان به میزان ۱ تا ۳ میلیون تومان مشاهده گردید.

جدول ۱- مقایسه میانگین مشخصات دموگرافیک دانشجویان رشته تکثیر و پرورش آبزیان دانشجویان ترم اول و سوم

مشخصات فردی دانشجویان رشته تکثیر و پرورش آبزیان	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۶۷/۹
	مرد	۳۲/۱
تأهل	مجرد	۸۲/۱
	متاهل	۱۷/۹
میزان تحصیلات پدر	ابتدایی	۱/۸
	سیکل	۸/۹
	دیپلم	۳۹/۳
	کاردانی	۱/۸
	کارشناسی	۳۲/۱
	کارشناسی ارشد و دکتری	۱۶/۱
میزان تحصیلات مادر	ابتدایی	۷/۱
	سیکل	۸/۹
	دیپلم	۵۸/۹
	کاردانی	۵/۴
	کارشناسی	۹
	کارشناسی ارشد و دکتری	۳/۶
شغل پدر	کارگر	۰
	کارمند	۳۵/۷
	مدیر و کارفرما	۷/۱
	وابسته به شایلات	۳/۶
	آزاد	۴۱/۱
	سایر موارد	۱۲/۵
شغل مادر	خانه دار	۷۸/۶
	کارمند	۱۰/۷
	مدیر و کارفرما	۷/۱
	وابسته به شایلات	۰
	آزاد	۰
	سایر موارد	۳/۶
محل سکونت	تهران	۸۰/۴
	شهرستان	۱۹/۶
میزان درآمد خانواده	کمتر از ۰/۵ میلیون تومان	۸/۹
	بین ۰/۵ تا ۱ میلیون تومان	۱۹/۶
	بین ۱ تا ۳ میلیون تومان	۵۳/۶
	بین ۳ تا ۵ میلیون تومان	۱۲/۵
	بالاتر از ۵ میلیون تومان	۵/۴

اهمیت انگیزه انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان

در حیطه فردی

علاقه به کار با آبزیان و علاقه به رشته تحصیلی به ترتیب با میانگین‌های $(3/16 \pm 0/987)$ و $(2/92 \pm 0/1862)$ دارای

بیشترین اهمیت در انتخاب دانشجویان کارشناسی ارشد رشته تکثیر و پرورش آبزیان بودند (جدول ۲). همچنین کسب علم به عنوان یک ارزش با اختلافی اندک ($0/12$) در اولویت سوم دانشجویان قرار داشت. در مقابل فرار از بیکاری، قبولی صرف در دانشگاه و فاصله دانشگاه تا محل

سکونت از کمترین اهمیت در انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان برخوردار بودند.

جدول ۲- میانگین اهمیت انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان از دیدگاه دانشجویان ترم اول و سوم (حیطه فردی)

عوامل موثر در انتخاب رشته	میانگین	انحراف معیار
علاقه به کار با آبزیان	۳/۱۶	۰/۹۸۷
علاقه به رشته	۲/۹۲	۰/۸۶۲
کسب علم به عنوان یک ارزش	۲/۸۰	۰/۷۶۴
ایجاد اعتماد به نفس	۲/۴۰	۱/۰۸۰
مطابقت با استعدادهای فردی	۲/۳۶	۰/۹۵۲
کسب مدرک ارشد	۲/۳۶	۱/۱۸۶
رشد اخلاقی	۲/۲۴	۰/۹۷۰
ارتقای سطح شغلی	۲/۰۴	۱/۳۳۸
فاصله دانشگاه تا محل سکونت	۱/۷۶	۱/۱۶۵
فرار از بیکاری	۱/۵۲	۱/۵۰۳
قبولی صرف در دانشگاه	۱/۰۸	۱/۱۸۷

یافته‌های این پژوهش نشان داد که میان علاقه به کار با آبزیان و مطابقت با استعدادهای فردی دانشجویان ارتباط معنی‌دار مثبتی وجود دارد (جدول ۳). کسب علم به عنوان یک ارزش دارای ارتباط بسیار معنی‌دار مثبت با ایجاد اعتماد به نفس، مطابقت با استعدادهای فردی و افزایش رشد اخلاقی دارد ($p < 0.01$). همچنین بین ایجاد اعتماد به نفس و رشد اخلاقی همبستگی بسیار مثبتی وجود دارد.

کسب مدرک ارشد دارای ارتباط معنی‌داری مثبتی با فرار از بیکاری ($p < 0.005$) و ارتباط معنی‌دار بسیار مثبتی با فرار از بیکاری دارد ($p < 0.01$), در حالی که بین کسب مدرک ارشد و ارتقای سطح شغلی ارتباط معنی‌داری وجود ندارد. همچنین ارتباط معنی‌دار بسیار مثبتی بین فرار از بیکاری و قبولی صرف در دانشگاه مشاهده گردید ($p < 0.01$).

جدول ۳. ضرایب همبستگی و سطح معنی‌داری بین متغیرهای آزمایشی بر اساس آزمون همبستگی پیرسون ($n=56$)

علاقه به کار با آبزیان	علاقه به رشته	کسب علم به عنوان ارزش	ایجاد اعتماد به نفس	مطابقت با استعداد فردی	کسب مدرک ارشد	رشد اخلاقی	ارتقای سطح شغلی	فاصله دانشگاه تا محل سکونت	فرار از بیکاری	قبولی صرف در دانشگاه
علاقه به کار با آبزیان	۰/۷۴۱**	۰/۱۳۳	۰/۱۱۱	۰/۳۲۹*	۰/۲۴۶	۰/۰۳۸	۰/۲۰۱	۰/۰۰۵	۰/۲۱۱	۰/۱۹۷
علاقه به رشته	۰/۰۰۰	۰/۳۳۰	۰/۴۱۶	۰/۰۱۳	۰/۰۶۷	۰/۷۸۳	۰/۱۳۸	۰/۹۷۰	۰/۱۱۸	۰/۱۴۵
کسب علم به عنوان ارزش	۰/۰۱۰	۰/۲۲۵	۰/۰۹۶	۰/۰۰۰	۰/۱۸۳	۰/۱۳۸	۰/۰۰۵	۰/۵۴۹	۰/۱۵۷	۰/۱۶۳
ایجاد اعتماد به نفس	۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	۰/۳۶۹**	۰/۰۸۷	۰/۴۶۷**	۰/۱۵۰	۰/۱۱۲	۰/۴۱۳	۰/۰۱۳	۰/۰۷۸
مطابقت با استعداد فردی	۰/۰۱۶	۰/۳۲۱*	۰/۰۲۷	۰/۵۶۹	۰/۰۰۰	۰/۱۷۶	۰/۱۹۴	۰/۵۱۱	۰/۱۴۷	۰/۰۲۰
کسب مدرک ارشد	۰/۰۸۰	۰/۵۵۷	۰/۰۰۱	۰/۴۲۶**	۰/۱۸۰	۰/۱۸۰	۰/۲۵۱	۰/۲۰۱	۰/۱۸۳	۰/۱۷۸
رشد اخلاقی	۰/۲۴۲	۰/۰۷۳	۰/۱۷۱	۰/۲۵۴	۰/۲۶۹*	۰/۴۱۸**	۰/۰۰۱	۰/۰۴۵	۰/۰۲۱	۰/۰۰۱
ارتقای سطح شغلی	۰/۱۹۳	۰/۱۵۳	۰/۱۱۸	۰/۰۵۴	۰/۰۰۵	۰/۰۳۷*	۰/۰۰۵	۰/۰۴۵	۰/۰۲۱	۰/۰۲۱
فاصله دانشگاه تا محل سکونت	۰/۲۳۱	۰/۲۱۶	۰/۱۱۰	۰/۷۹۲	۰/۲۳۱	۰/۲۱۶	۰/۱۱۰	۰/۷۹۲	۰/۲۳۱	۰/۰۸۷
فرار از بیکاری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰

انگیزه انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در

حیطه شغلی

مقایسه میانگین عوامل موثر در انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در حیطه شغلی نشان داد که داشتن کار مستقل، تجربیات مهیج در کنار کسب درآمد خوب از

اولویت‌های اصلی انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان توسط دانشجویان کارشناسی ارشد در شهر تهران است (جدول ۴). وجود بازار کار مناسب، اوقات فراغت زیاد و تشابه این رشته با رشته دامپزشکی نیز از کمترین اهمیت در ایجاد انگیزه‌های اجتماعی برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در مقطع کارشناسی ارشد برخوردار بود.

جدول ۴- اهمیت انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان از دیدگاه دانشجویان ترم اول و سوم بر اساس نیازهای فیزیولوژیک-حیطه شغلی

عوامل موثر در انتخاب رشته	میانگین	انحراف معیار
کار مستقل	۳/۰۵	۰/۸۶۲
تجربیات مهیج	۲/۹۸	۰/۸۴۲
کسب درآمد خوب	۲/۵۵	۰/۹۷۱
ساعات کار قابل انعطاف	۲/۵۴	۱/۰۶۱
جایگاه شغلی مشخص	۲/۳۲	۱/۱۱۴
امنیت شغلی	۲/۱۴	۱/۱۶۷
بازار کار مناسب	۲/۰۰	۱/۲۹۳
اوقات فراغت زیاد	۱/۸۹	۱/۰۰۳
رشته‌ای مشابه دامپزشکی	۱/۷۷	۱/۲۶۵

نتایج به دست آمده از تحقیق نشان داد که کار مستقل ارتباط معنی دار مثبتی با تجربیات مهیج و کسب درآمد خوب دارد (جدول ۵). همچنین کسب درآمد خوب ارتباط بسیار معنی دار مثبت با امنیت شغلی، بازار کار مناسب و اوقات فراغت دارد ($p < 0.01$). ساعات کار قابل انعطاف

همبستگی مثبتی با امنیت و جایگاه شغلی مشخص ($p < 0.005$) و ارتباط بسیار معنی دار مثبتی با اوقات فراغت دارد ($p < 0.01$). به علاوه ارتباط مثبت معنی داری بین امنیت شغلی، بازار کار مناسب و اوقات فراغت دیده شد ($p < 0.005$).

جدول ۵. ضرایب همبستگی و سطح معنی داری بین متغیرها در آزمون همبستگی پیرسون ($n=56$)

کار مستقل	تجربیات مهیج	کسب درآمد خوب	ساعات کار قابل انعطاف	جایگاه شغلی مشخص	امنیت شغلی	بازار کار مناسب	اوقات فراغت زیاد	رشته‌ای مشابه دامپزشکی
۱	*۰/۳۲۷	*۰/۲۶۸	۰/۱۲۷	۰/۰۴۲	۰/۰۴۷	۰/۱۳۱	۰/۰۲۸	-۰/۱۰۵
	۰/۰۱۴	۰/۰۴۶	۰/۳۵۱	۰/۷۶۰	۰/۷۳۴	۰/۳۳۸	۰/۸۳۹	۰/۴۴۱
	۱	۰/۱۶۸	*۰/۳۳۷	۰/۱۱۲	-۰/۰۵۳	-۰/۰۵۰	۰/۰۴۱	۰/۲۰۱
		۰/۲۱۶	۰/۰۱۱	۰/۴۱۲	۰/۶۹۹	۰/۷۱۴	۰/۷۶۶	۰/۱۳۸
		۱	*۰/۴۳۱	۰/۰۳۷	*۰/۶۸۳	*۰/۵۳۶	*۰/۳۷۹	۰/۱۲۱
			۰/۰۰۱	۰/۷۸۶	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۴	۰/۳۷۳
			۱	*۰/۲۷۲	*۰/۳۰۴	۰/۱۱۹	*۰/۴۶۵	۰/۲۳۰
				۰/۰۴۲	۰/۰۲۳	۰/۳۸۱	۰/۰۰۰	۰/۰۸۸
				۱	۰/۰۹۷	۰/۰۶۸	۰/۰۶۹	-۰/۰۵۳
					۰/۴۷۵	۰/۶۱۷	۰/۶۱۲	۰/۶۹۶
					۱	*۰/۶۹۹	*۰/۴۷۹	*۰/۲۸۲
						۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۳۵
						۱	۰/۲۱۰	*۰/۳۲۲
							۰/۱۲۰	۰/۰۱۵
							۱	*۰/۲۹۵
								۰/۰۲۷

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد برای تحصیل در رشته تکثیر و پرورش آبزیان تحت تاثیر عوامل انگیزشی متعددی قرار دارند. بیش از نیمی از دانشجویان رشته تکثیر و پرورش آبزیان در مقطع کارشناسی ارشد دختر هستند. این در حالی است که امکان تحصیل دانشجویان دختر در رشته‌های مرتبط با کشاورزی و منابع طبیعی در گذشته‌ای نه چندان دور وجود نداشت. به عبارت دیگر حضور دختران در دانشکده‌های منابع طبیعی بیانگر تغییر فضای مردانه این حرفه در شرایط دانشگاهی می‌باشد. با این وجود مطالعه شرایط کاری حاکم بر این رشته که نیازمند حضور در موقعیت‌های سخت جغرافیایی (شرایط کوهستانی برای پرورش ماهیان سردآبی و یا مناطق خارج از شهر در مزارع گسترده پرورش ماهیان گرمابی) نشان می‌دهد که مطالعه جامعی در این زمینه انجام نگرفته است و حضور دانشجویان تنها بر اساس توانایی پاسخ به سئوالات آزمون ورودی و نه توانایی انجام کار در این زمینه صورت گرفته است. این شرایط با توجه به غالبیت افراد مجرد (و به طبع جویای کار) در این رشته و در نظر گرفتن رسالت دانشگاه‌ها برای تربیت دانشجویان کارشناسی ارشد در هر رشته تحصیلی تنها برای تصدی امور اجرایی نشان می‌دهد که حضور دانشجویان در رشته تکثیر و پرورش آبزیان با کارشناسی علمی و احتساب توانایی‌های آنها انجام نگرفته است. بنابراین ضرورت دارد که با محدودیت‌هایی برای حضور دانشجویان خانم در رشته تکثیر و پرورش آبزیان صورت گیرد یا ساز و کارهای مناسبی با سایر ارگان‌های ذی‌ربط انجام پذیرد تا انگیزه دانشجویان با اشتغال خانم‌ها در زمینه‌های کاری مرتبط حفظ شود. ادامه روند حضور خانم‌ها در رشته تکثیر و پرورش آبزیان بدون اصلاح زیرساخت‌های موجود می‌تواند به سرگردانی فارغ‌التحصیلان و از بین رفتن انرژی نیروهای متخصص کشور به عنوان سرمایه‌های ملی منجر گردد.

وضعیت اقتصادی خانواده یکی دیگر از عوامل موثر در افزایش انگیزه تحصیلی و موفقیت دانشجویان می‌باشد (نریمانی، ۱۳۷۲؛ Lachman and Weaver, 1998).

(Berger, 2001). میانگین درآمد خانواده‌های دانشجویان مورد مطالعه بین ۱ تا ۳ میلیون تومان بوده که می‌تواند اطمینانی برای تأمین امکانات مادی و پرداخت شهریه باشد. با این وجود، عدم اطمینان دانشجویان و خانواده‌های آنها برای فعالیت در زمینه کاری مرتبط با تحصیل می‌تواند در آینده به کاهش انگیزه و در نتیجه کاهش تعداد دانشجویان رشته تکثیر و پرورش آبزیان واحد‌های دانشگاه آزاد تهران در شهر تهران خود گویای شکننده بودن شرایط انگیزشی دانشجویان برای ترک شهر محل سکونت و ادامه تحصیل در رشته‌ای است که اساساً باید در استان‌های آبخیز استقرار داشته باشد. عدم افزایش شهریه و پرداخت وام‌های دانشجویی گرچه در کوتاه‌مدت می‌تواند باعث افزایش انگیزه ادامه تحصیل در رشته تکثیر و پرورش آبزیان شود، وجود خیل زیادی از فارغ‌التحصیلان بی‌کار به خودی خود باعث افت شدیدی در انگیزه دانشجویان خواهد شد.

نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته تکثیر و پرورش آبزیان از دیدگاه فردی (با میانگین‌های بالای ۵۰ درصد) در مقایسه با دانشجویان رشته‌های دیگر نظیر پزشکی (شکلی و همکاران، ۱۳۸۴؛ رضانی و همکاران، ۱۳۸۹) و مامایی (امیرعلی‌اکبری و همکاران، ۱۳۸۶) انگیزه و گرایش لازم برای تحصیل در این رشته برخوردار هستند. بنابراین متصدیان امر با مغتنم شمردن این مسئله باید تلاش لازم برای ارتقای سطح آموزشی دانشجویان و رسیدن به بالاترین میزان بهره‌وری را در سایه یادگیری اثربخش به خرج دهند.

علاقه به کار با آبزیان با میانگین نزدیک به ۸۰ درصد از بیشترین تأثیر در ایجاد انگیزه برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان در حیطه فردی بود که البته با نتایج پژوهش‌های سایر محققین منطبق می‌باشد (Reis and Mankin, 2001؛ Kahler *et al.*, 1997؛ Mankin *et al.*, 2004). علاقه و رغبت به آموزش از ابتدایی‌ترین مقتضیات یادگیری و کسب موفقیت است (Wright *et al.*, 2004) و انگیزه نیروی موثر و محرک اصلی در انجام

این فرآیند است (فردانش و حسنی، ۱۳۸۷). بنابراین علاقه نوعی انگیزه بالفعل است که تنها موجب برتری عاملی بر دیگری در حین تصمیم‌گیری می‌گردد (Wright et al., 2004). با این وجود یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که ارتباط دانشجویان با این رشته تحصیلی بیش از یادگیری صرف دانش بوده و ارتباط نزدیکی که افراد مشغول به تحصیل و کار در این رشته با موجودات زنده و طبیعت زیبای زیر آب ایجاد می‌کنند حتی بیش از سایر عوامل در انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان توسط دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد نقش دارد. تجربه کار با آبزیان مختلف در مقطع تحصیلی پایین‌تر نیز می‌تواند در ایجاد انگیزه مضاعف در مقایسه با سایر عوامل انگیزشی نیز موثر بوده باشد. همچنین با توجه به ارتباط بسیار معنی‌دار بین علاقه به رشته و ایجاد اعتماد به نفس دانشجویان نشان می‌دهد که افراد با شناخت درستی وارد رشته تحصیلی خود شده‌اند.

کسب علم به عنوان یک ارزش و ایجاد اعتماد به نفس از دیدگاه دانشجویان کارشناسی ارشد نیز از اولویت‌های انگیزشی بعدی در حیطه فردی برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان بودند. Korman (۱۹۹۶) دریافت که عزت نفس نقش مهمی بر انگیزه تحصیلی دارد. نتایج حاصل از تحقیق Atkinson (۱۹۶۷) نیز مشخص نمود که عزت نفس بالا سبب تحریک انگیزه تحصیلی و کمبود آن باعث بی‌انگیزگی دانشجو در کسب اطلاعات می‌گردد. البته ایجاد انگیزه برای پژوهشگر کارچندان دشواری نبوده و مسئله اصلی تنها حفظ انگیزه در محققان است، چرا که این افراد دارای انگیزه درونی برای فراگیری دانش می‌باشند (قلی‌پور و همکاران، ۱۳۸۸؛ خوارزمی و همکاران، ۱۳۹۱). نتایج حاصل از این تحقیق در تایید مطلب فوق نشان داد که تمام مواردی انگیزشی برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان توسط دانشجویان در اولویت قرار داشته و عواملی همچون فرار از بیکاری و تنها قبولی صرف در دانشگاه از کمترین اهمیت برای انتخاب این رشته در میان دانشجویان کارشناسی ارشد برخوردار بودند. این شرایط می‌تواند به تحصیل دانشجویان برای دست‌کم چهار سال متوالی در رشته تحصیلی مرتبط و در نتیجه انتخاب آگاهانه رشته تکثیر و پرورش آبزیان برگردد. با این وجود شرایطی نظیر دوره‌های طولانی فعالیت با تقدیر کم و نیز فقدان کسب منابع مالی از طریق رشته تحصیلی می‌تواند به از دست

رفتن انگیزه دانشجویان منجر شود، کما اینکه انگیزه دانشجویان در این تحقیق تنها اندکی بیش از ۵۰ درصد از حداکثر امتیاز را به خود اختصاص داد.

یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر در تقابل با نتایج بخشی جهرمی و شهیدی زندی (۱۳۸۸) قرار دارد که مدرک‌گرایی را با میانگین ۵۰ درصد به عنوان عامل مهمی در ایجاد انگیزه دانشجویان رشته‌های کشاورزی دانشگاه جامع علمی-کاربردی کرمان دانست. با این وجود شرایط اجتماعی حاکم بر جامعه امروز ایران همچنان باعث شده است که مدرک‌گرایی بیش از عوامل ارزشی دیگری نظیر رشد اخلاقی در ایجاد انگیزه برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان نقش داشته باشد.

جوانان برای کسب مهارت به منظور انتخاب شغل و تأمین آینده‌ای روشن‌تر وارد دانشگاه‌ها می‌شوند. امید به داشتن کار مستقل با میانگین ۳/۰۵ و کسب اولویت اول دارای اهمیت ویژه‌ای در نظر دانشجویان کارشناسی ارشد رشته تکثیر و پرورش آبزیان بود. احتمال اشتغال به حرفه‌ای خارج از رشته تحصیلی یکی از نگرانی‌های اصلی دانشجویان اغلب رشته‌های دانشگاهی است (موسوی، ۱۳۷۷)، که البته درصد بالایی از افراد بیکار در کشور طبق آمارهای رسمی و غیررسمی این مسئله را تأیید می‌کند (احمدی و همکاران، ۱۳۸۲؛ روحی و همکاران، ۱۳۸۶؛ نوبخت، ۱۳۹۰). لازم به ذکر است که فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با آبی‌پروری نیازمند سرمایه به نسبت بالایی است. تمایل دانشجویان به داشتن شغلی مستقل می‌تواند باعث افزایش ریسک سرمایه‌گذاری توسط فارغ‌التحصیلان در آینده و در نتیجه کاهش احتمال فعالیت افراد در حرفه‌ای مرتبط با رشته تحصیلی گردد. فعالیت‌های افراد در مشاغل محدود یا خانگی نیز در مقابل می‌تواند به از بین رفتن توانایی افرادی منجر گردد که می‌توانستند در سایه مشارکت‌های گروهی سالم نظیر تعاونی‌ها فعالیت کنند.

عدم وجود ارتباط معنی‌دار بین کسب مدرک و ارتقای شغلی نشان از آن دارد که دانشجویان در این رشته کمتر در رشته مرتبط به فعالیت مشغول به کار هستند. این مسئله همراه با فرار از بیکاری نشان می‌دهد که دانشجویان اگرچه تمایل به فعالیت در این رشته را دارند، شرایط بازار کار در این زمینه به گونه‌ای است که افراد با تغییر شرایط سعی در بهبود وضعیت شغلی خود دارند. بدیهی است که عدم تأمین شرایط مناسب در آینده می‌تواند این

دانشجویان را با سرخوردگی و عدم ثبات بیشتر در این زمینه مواجه سازد.

ترس از درآمد پایین به ویژه در آقایان یکی از قوی ترین منابع صدمات انگیزشی، مختل شدن سلامت روان و عملکرد ضعیف در فعالیت های مختلف از جمله وظایف شغلی و تحصیلی است (Kasser and Ryan, 1993; Lachman and Weaver, 1998).

البته مشکلات و تنش های موجود در انجام مشاغل گروهی نظیر کار در اداره ها و سازمان های دولتی نیز در تمایل دانشجویان در استقلال کاری بی تأثیر نبوده است. استخدام رسمی محدود نیروهای متخصص در موسسه های تحقیقاتی و یا تولیدی همچون سازمان شیلات ایران و موسسه تحقیقات شیلات ایران در کنار عدم وجود یک ساز و کار روشن و قانونمند برای انتخاب آن تعداد محدود موجب سرخوردگی و دوری دانشجویان رشته تکثیر و پرورش آبزیان برای متصدی مشاغل دولتی گردیده است، کما اینکه امنیت شغلی با میانگین $(1/16 \pm 2/14)$ در اولویت ششم دانشجویان قرار گرفت که خود موید عدم وجود امنیت شغلی از دیدگاه دانشجویان در این رشته است. بنابراین جهت دهی مناسب دانشجویان در محیط های دانشگاهی به سمت فعالیت های گروهی همراه با ایجاد ساز و کارهای مناسب نظیر وام های کم بهره با بازپرداخت طولانی فارغ از مشکلات و سنگ اندازی های موجود برای انجام گروهی فعالیت های اقتصادی می تواند به قرارگیری دانشجویان در مسیر درست و کاهش احتمال خطای فردی به دلیل اتخاذ تصمیمات گروهی منجر گردد.

قرارگیری عوامل همچون تجربیات مهیج $(2/98 \pm 0/84)$ همراه با تمایل به کسب درآمد خوب $(2/55 \pm 0/97)$ و ساعات کار قابل انعطاف $(2/54 \pm 1/06)$ با مقادیر میانگینی بیش از ۵۰ درصد به ترتیب در اولویت های دو تا چهار دانشجویان کارشناسی ارشد برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان نشان می دهد که این رشته از جذابیت کافی برای انتخاب برخوردار است.

آبی پروری نقش به سزایی در تامین غذا برای مصارف انسانی دارد، به طوری که رتبه نخست توسعه را طی دهه اخیر با سبقت گرفتن از دیگر بخش های تولید پروتئین حیوانی به خود اختصاص داده است (Subasinghe, 2013). این شرایط در کنار تبلیغات مناسب برای مصرف گوشت سفید در مقابل ضررهای ناشی از گوشت قرمز

باعث گردیده که جامعه تمایل بیشتری برای خرید فرآورده های آبی پروری داشته (Kromhout et al., 1995) و به طبع درآمد مناسبی نصیب افراد مرتبط با این حرفه گردد (صالحی، ۱۳۸۱). وجود افراد موفق در زمینه آبی پروری همراه با شیوه خاص زندگی آنها (وابستگی به طبیعت) موجب افزایش علاقه دانشجویان برای انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان گردیده است.

البته مواردی نظیر امنیت شغلی و بازار کار مناسب با الویت های ششم و هفتم نشان می دهد که نگرانی های نیز برای ادامه فعالیت و حفظ انگیزه توسط دانشجویان برای ادامه تحصیل وجود دارد که نمی توان آن را فارغ از شرایط اجتماعی جامعه دانست. نوسانات اقتصادی همراه با تورم بالا و تغییرات گسترده در قوانین و مقررات به ویژه در زمینه ورود مواد اولیه تولید غذا طی سال های اخیر باعث شده که دانشجویان با بازار کار مناسبی برخوردار نبوده و نگرانی هایی در این زمینه داشته باشند (فرح بخش و نادری زاده، ۱۳۸۷). ثبات اقتصادی، ایجاد زیرساخت های مناسب و حمایت های تشویقی دولت در این شرایط قادر است که علاوه بر تشویق و تهییج دانشجویان برای ورود به زمینه های مرتبط با آبی پروری موجب ارتقای سلامت جامعه با کاهش هزینه ها و در نتیجه افزایش مصرف آبزیان سالم گردد.

پیشنهادهای

با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش می توان پیشنهادات زیر را مطرح نمود:

- افزایش تعداد دانشجویان دختر در مقایسه با دانشجویان پسر می تواند در صورت تداوم مشکلاتی را در آینده کاری آنها به وجود آورد. بنابراین لازم است که تدابیر لازم برای فعالیت حرفه ای این افراد در رشته تکثیر و پرورش آبزیان با در نظر گرفتن باورهای فرهنگی جامعه صورت پذیرد.

- نقش موثر درآمد و کار مستقل در انتخاب رشته تکثیر و پرورش آبزیان برای دانشجویان پسر می تواند فرصتی برای افزایش رویکرد پسران به این حرفه باشد.

- با توجه به نگرش مثبت اکثر دانشجویان نسبت به حرفه تکثیر و پرورش آبزیان ضروری است که زمینه های لازم برای اشتغال آنها با انجام سیاست گذاری ها و برنامه ریزی های جامع فراهم گردد. همچنین توصیه می گردد که توجه بیشتری به کشاورزی و اهمیت آن در

دانشگاه جامع علمی-کاربردی کرمان. علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران. جلد ۵. شماره ۲. ص ۹۹-۸۹.

۷. پارسا، م. (۱۳۷۲). *روانشناسی یادگیری بنیاد نظریه‌ها*. تهران، انتشارات بعثت، ۳۸۰ ص.

۸. حجازی، ی. (۱۳۸۵). *عوامل مؤثر در بهبود گزینش دانشجویان کشاورزی*. علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران. جلد ۲، شماره ۱، ص ۵۴-۴۱.

۹. خوارزمی، ا.، کارشکی، ح. و عبدخدایی، م.س. (۱۳۹۱). *نقش انگیزه درونی، کیفیت اطلاعات و قابلیت کاربرد در رضایت یادگیرنده الکترونیکی*. مجموعه مقالات اولین همایش ملی روان‌شناسی تربیتی. دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی.

۱۰. رمضانی، ع.، هدایتی، پ.، فرجی، ع.، خمسایی، م. و حیدری مکرر، م. (۱۳۸۹). *بررسی میزان انگیزه تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل در سال ۱۳۸۸*. فصلنامه علمی-پژوهشی رستمینه. شماره سوم، ص ۱۹-۱۱.

۱۱. روحی، ق.، حسینی، س.ع.، بادله، م.ت. و رحمانی، ح. (۱۳۸۶). *انگیزه تحصیلی و رابطه آن با برخی از عوامل در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان*. گام‌های توسعه در آموزش پزشکی، مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دوره چهارم، شماره دوم ص ۸۳-۷۷.

۱۲. زمانی، غ. (۱۳۷۰). *نظریه‌های انگیزش و کاربرد آنها در ترویج و آموزش کشاورزی*. مجموعه مقالات ششمین سمینار علمی ترویج کشاورزی کشور، ص ۲۴۶-۲۳۱.

۱۳. زمانی، غ. (۱۳۷۸). *کارایی آموزش عالی متأثر از اهداف و برنامه‌های تحصیلی دانشجویان*. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی. شماره ۱۸. ص ۹۵-۷۵.

۱۴. زمانی، غ. و آزادی، ح. (۱۳۸۱). *انتخاب آگاهانه و تحصیل در رشته‌های کشاورزی*. مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز. شماره ۱۸. شماره ۲، ص ۱۱۰-۱۰۰.

۱۵. شکیبایی، د.، ایران‌فر، ش.، منتظری، ن.، رضایی، م. و یاری، ن. (۱۳۸۴). *میزان انگیزه دانشجویان پزشکی نسبت به رشته خود در مقاطع مختلف تحصیلی*. طب و تزکیه. سال چهاردهم، شماره ۵۷، ص ۱۵-۱۰.

۱۶. شفیع آبادی، ع. (۱۳۸۲). *راهنمایی و مشاوره شغلی*. انتشارات رشد. ۳۴۰ ص.

اقتصاد ملی و ایجاد شرایط اشتغال درون بخشی و برون بخشی توسط مسئولان صورت گیرد.

- پیشنهاد می‌گردد طرح‌های تحقیقاتی علاوه بر بررسی انگیزش به مطالعه تأثیر این عامل بر کارایی دانشجویان و فارغ التحصیلان دختر و پسر در مناطق شهری و روستایی صورت گیرد.

سیاسگزاری

نویسندگان از کارکنان پژوهش دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران به ویژه دکتر سیداکبر جوادی در طول پژوهش تشکر نموده و از مساعدت‌های دکتر کتایون ارفعی در طراحی پرسشنامه این تحقیق قدردانی می‌شود. همچنین از دانشجویان تکثیر و پرورش آبیان دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای علوم و تحقیقات تهران و تهران شمال به دلیل پاسخ‌های صبورانه به سوال‌های این پژوهش سپاسگزاری می‌گردد.

منابع

۱. احمدی، ع.، نهایی، و. و رضازاده، ح. (۱۳۸۲). *نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه ملی*. نشریه آفتاب یزد. ۱۳۸۲/۲/۱.
۲. ادیب، م. و واضحی، ک. (۱۳۸۷). *بررسی وضع موجود و ترسیم اهداف و چشم‌انداز برنامه پنجم تشکلهای بخش کشاورزی*. سند شماره ۲. وزارت جهاد کشاورزی، سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی، معاونت ترویج و آموزش. ص ۱۳۷-۱۱۷.
۳. ارفعی، ک. و صوفی‌آبادی، ز. (۱۳۸۹). *انگیزه انتخاب رشته مامایی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه آزاد سمنان*. نشریه دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران (نشریه پرستاری ایران). دوره ۲۳، شماره ۶۷، ص ۲۸-۲۳.
۴. الوانی، م. (۱۳۸۵). *مدیریت عمومی*، تالیف، نشر نی، ۴۳۸ صفحه.
۵. امیرعلی اکبری، ص.، ارفعی، ک.، فردانش، ه. و علوی مجد، ح. (۱۳۸۶). *انگیزه انتخاب رشته مامایی در دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران در سال ۱۴۰۱-۱۵*. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. جلد هفتم، شماره دوم، ص ۴۵۳-۴۵۱.
۶. بخشی جهرمی، آ. و شهیدی زندی، ک. (۱۳۸۸). *بررسی انگیزه تحصیلی دانشجویان رشته‌های کشاورزی*

27. Alderfer, C.P., 1969. Existence, Relatedness and Growth. New York: Academic Press.
28. Atkinson, J.W., 1967. A theory of achievement motivation. 1st ed. New York: John Wiley press.
29. Berger, K.S., 2001. The developing person through the life span. New York, Worth publishers, 667 pp.
30. Choosri, Ch., Intharaksa, U., 2011. Relationship between Motivation and Students' English Learning Achievement: A study of the Second – year vocational certificate level Hatyai Technical College Students. The 3rd International Conference on Humanities and Social Sciences.
31. Fan, W., Williams, C.M., 2009. *The effects of parental involvement on students' academic self-efficacy, engagement and intrinsic motivation*. Educational Psychology, 30(1), 53–74.
32. Griffon, W., 1997. Management. 5th ed., Delhi, Houghton Mifflin Company.
33. Hanrahan, M., 2005. The effect of learning environment factors on students' motivation and learning. International Journal of Science Education, 20(6), 737–753.
34. Kasser, T., Ryan, R.M. 1993. A dark side of the American dream: Correlates of financial success as a central life aspiration. Journal of Personality and Social Psychology, 65, 410–422.
35. Korman, A.K., 1996. Locus of control current trend in theory and research. 1st ed. Erlbaum: academic. press.
36. Kromhout, D., Feskens, E.J.M., Bowles, C.H., 1995. The protective effect of a small amount of fish on coronary heart disease mortality in elderly population. Journal of Epidemiology, 24, 340–345.
37. Lachman, M.E., Weaver, S.L., 1998. The sense of control as a moderator of social class differences in health and well-being. Journal of Personality and Social Psychology, 74, 763–773.
38. Lynn French, S., 2010. Motivation for enrolling in school-based agricultural education expressed by cafnr freshmen students. (Master of Science dissertation, ۱۷. صالحی، ح. (۱۳۸۱). نیازهای تحقیقات اقتصاد آبی پروری در ایران. مجله علمی شیلات ایران. سال یازدهم. شماره چهارم، ص ۷۴–۹۶.
۱۸. فرحبخش، ک. و نادری زاده اصفهانی، و. (۱۳۸۷). مقایسه میزان نگرانی، اضطراب و درماندگی نسبت به شغل آینده در دانشجویان و تاثیر مهارت های کارایی بر کاهش آن. پژوهش های مشاوره (تازه ها و پژوهش های مشاوره). دوره هفتم، شماره ۲۵، ص ۱۱۹–۱۳۶.
۱۹. فردانش، ه. و حسینی، ع. (۱۳۸۷). مبانی نظری تکنولوژی آموزشی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها (انتشارات سمت). ۲۵۶ ص.
۲۰. قلی پور، آ، خنیفر، ح، پیران نژاد، ع، خزاعی، ع. و سبک رو، م. (۱۳۸۸). تبیین انگیزش به عنوان جوهره ی کارآفرینی دولتی (مطالعه موردی: صنایع نفتی ایران). توسعه کارآفرینی، سال دوم، شماره پنجم، ص ۳۰–۱۱.
۲۱. گنجی، ح. (۱۳۷۸). روانشناسی کار. انتشارات ساوالان. ۳۲۰ ص.
۲۲. موسوی، س. (۱۳۷۷). بررسی تنگناها و معضلات نظام آموزش عالی کشاورزی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشکده کشاورزی تهران. مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، سال اول، جلد اول، ص ۳۷–۳۲.
۲۳. مولوی، پ، رستمی، خ، فدایی نائینی، ع، محمدنیا، ح. و رسول زاده، ب. (۱۳۸۶). بررسی عوامل موثر در کاهش انگیزه تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. مجله علمی سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، دوره ۲۵، شماره ۱، ص ۵۸–۵۳.
۲۴. نریمانی، محمد. (۱۳۷۲). ایجاد انگیزه در دانشجویان. نشریه پیوند. شماره ۱۵۵، ص ۳۹–۲۷.
۲۵. نوبخت، م.ب. (۱۳۹۰). نقش قانون کار در بازار کار و روابط کار در ایران. ماهنامه اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کار و جامعه. شماره ۱۴۱. ص ۲۱–۴.
26. Abesha, A.G., 2012. Effects of parenting styles, academic self-efficacy, and achievement motivation on the academic achievement of university students in Ethiopia. (School of Psychology and Social Science, Faculty of Computing, Health, and Science, Edith Cowan University).

Students. Journal of Agricultural Education, 38(2), 38-48.

43. Subasinghe, R. 2013. Aquaculture topics and activities. State of world aquaculture. In: FAO Fisheries and Aquaculture Department [online]. Rome. Updated 27 May 2005. Cited 24 June 2013: [http://www.fao.org/fishery/topic/13540/en].

44. Wright, B., Scott, I., Woloschuk, W., Brenneis, F., Bradley, J., 2004. Career choice of new medical students at three Canadian universities: family medicine versus specialty medicine. Canadian Medical Association Journal. 170(13), 1920-1924.

Faculty of the Graduate school, University of Misooooouri).

39. Maslow, A.H., 1943. A Theory of Human Motivation. Psychological Review. 50(4), 1-21.

40. Mankin, K., Boone, K., Flores, S., Willyard, M., 2001. Don't Lecture Me! Motivating Agriculture Students to Learn. 28th Annual National Agricultural Education Research Conference.

41. Mankin, K., Boone, K., Flores, S., Willyard, M., 2004. What Agriculture Students Say Motivates Them to Learn. NACTA Journal. 6-11.

42. Reis, R., Kahler, A.A., 1997. Factors Influencing Enrollment in Agricultural Education Programs as Expressed by Iowa Secondary Agricultural Education

The Study of M.Sc. Students Motivation to Choose Aquaculture Field of Study in Scope of Career and Personal in Islamic Azad Universities of Tehran

Houman Rajabi Islami¹, Narges Arab^{*2}

1- Department of Fisheries, Science and Research branch, Islamic Azad University, P.O. Box: 14515/775, Tehran, Iran.

2- Young Researchers and Elites club, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

*Corresponding author: n.arab@srbiau.ac.ir

Accepted:9/6/2014

Receved:5/2/2015

Abstract:

This study was conducted to survey the M.Sc. students' motivation for choosing the aquaculture as field of study in scope of personal and career in Islamic Azad universities of Tehran during 2012–2013. The data collection tool was a two-part questionnaire includes personal information and options related to motivational factors to choose the mentioned field. To determine the validation of questionnaire and its stability, were used content validity and Test–Retest methods, respectively ($r=0/9$). Research community was included of 56 M.Sc. students of aquaculture major in Islamic Azad University of two different branches, science and research and North, in Tehran. The data was analyzed using SPSS (version 20). Results showed that the most effective factors to create motivation to choose aquaculture major included: being interested in work with aquatic animals in scope of personal fields and hope to work independently, exiting experiences and earn high income in scope of career. In addition, cope with unemployment and just being accepted in university were the least important factors for choosing aquaculture field.

Keywords: Course selection, Motivation, Aquaculture, Personal field, Career field, M.Sc. degree.